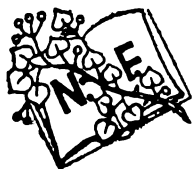

Dr. Leněk Tomiško

ŽENA A KŮŤ

Dr. Čeněk Tomáško

—
ŽENA A KNĚZ

Dr. ČENĚK TOMIŠKO

—

ŽENA A KNĚZ

1944

Vytiskl František Navrátil v Bařově.

Nrus, 935

Nihil obstat.

Dr. CAROLUS SKOUPÝ,
censor ex officio.

Imprimatur.

Dr. JOSEPHUS KRATOCHVÍL,
Vicarlus Capitularis.

Brunae die 17. 2. 1944.

—

Imprimi potest.

**EPISCOPALIS ORDINARIATUS REGINAE-
GRADECENSIS**

12. Aprilis 1944, N. E. 2719.

Ú V O D N Í S L O V O

 PROČETL JSEM S VELKOU PO-
zorností, ale i nevšedním zájmem
knížku „Žena a kněz“, sepsanou
Drem Čeňkem Tomíško. Pravím
s pozorností a zájmem; jeť něčím
novým - nepamatuji se dosud na
podobné pojednání - ale i nejvýš
potřebným. Poměr ženy ke knězi
je výstižně probrán a přitom tak
elegantně a zároveň naprosto
pravdivě, objektivně podán, že
knížka tato hojně rozšířena a
prakticky čtena, přinese nepo-
chybně nejhojnější ovoce.

Jako duchovní rádce Svazu katolických žen a dívek moravských kladu ji s radostí do rukou všem ženám a dívkám, sdruženým ve Svazu a vřele prosím, aby ji nejdříve nechaly zapůsobiti na sebe a potom se přičinily o nejhojnější její rozšíření i mimo Svaz.

„Padl-li muž skrze ženu, pak nepovstane leč zase skrze ženu“, praví svatý Bernard. Ovšem míní Pannu Marii, leč lze tomu rozuměti i v širším smyslu: Ženou dlužno začíti při novém pokřesťanění a posvěcení světa.

Msgr. Dr. ANTONÍN ŠTURSA,
ústřední duchovní rádce Svazu katol. žen a dívek
moravských.

Ž E N Á M

—

Já, ženy syn a Kristův kněz,
vám tyto řádky píši...
Jsou pelyňku i medu směs,
však chtějí zvedat k výši!

Zřím v duchu Spasitelův zjev...
Hlas jeho zněl tak jemně,
když na své s láskou pohleděv,
jim řek': „Jste solí země!“

Ó, ženy, vězte, kněžství dar
je vzácné nebes věno!
A jestli sůl nám přijde v zmar,
čím bude osoleno...?

O THEMATĚ, JAK SE KATOLICKÁ žena má chovati ke knězi, nebylo by vlastně třeba pojednávati, kdyby nebylo úpadku živé víry. Vždyť ženě hluboce věřící, která chápe kněžství v plném obsahu, jest zcela zřejmý důsledek, který z toho pro ni vyplývá. Řekněte si a přomyslete větu: „Kněz - druhý Kristus“, a máte tím řečeno, jaký má být vztah ženy ke knězi. Takový jako ke Kristu. Žena a kněz, toť rovnorodé thema jako:

Žena a Kristus. - Otevřme ony stránky svatého evangelia, které nám zachycují výjevy a chvíle, kdy v život a působení Božského Spasitele vstupuje žena. Ba vlastně celé nevystihlé dílo Božího Vtělení předpokládá Ženu. Jedna ze žen, nositelka téhož a společného ženství jest od věčnosti Bohem vyhlédnuta, zaslíbena a připravována jako Ta, která má umožniti dílo vykoupení padlého lidstva. Vtělený Bůh potřeboval matku - a matkou nemohla být leč žena.

Zda ve svém životě a působení nebude mít na zřeteli ženu Ten, který bez přispění Ženy nechtěl své dílo započítí? Kolikráte se setkáváme se ženou v evangeliu! Ženě padlé zaznívají z úst Ježíšových slova odpuštění, útlá ruka Jajrovy dcery oživuje

v jeho divotvorné dlani, v domě Lazarově Marie a Marta chystají sláskou několik hodin oddechu tomuto Poutníku, který ne jednou až do únavy šel za ztracenou duší, jako byla žena-Samaritánka u studnice Jakubovy. A tehdy, kdy vyvrcholila vykupitelská činnost Ježíšova, na cestě křížové, jdou ženy za ním. Zůstávají u něho i pod křížem, jdou za ním až ke hrobu a jsou prvními svědkyněmi a hlasatelkami jeho zmrtvýchvstání.

Tedy je nepopíratelnou skutečností, že ženy byly ve styku s Ježíšem. Vždyť nemohlo také ani jinak být. Či byl by Spasitelem celého světa, jenž přišel, aby nikdo nezahynul, kdyby ze svého spásonosného vlivu byl vyloučil ženu?

Leč jaký byl tento styk? Zkoumejme ženy

évangelia a neunikne nám, že jejich postoj ke Kristu vždy na konec vyznívá ve vroucí vděčnost a hlubokou úctu. Toť jakoby dvě síly, které navzájem se doplňují, vykazovaly srdci žen správné místo. Vděčnost naplňovala jejich nitro důvěrou a láskou; z úcty vyplývala pokora a svatá bázeň. Milovaly Ježíše ne láskou smyslů, nýbrž láskou osvobozené duše od hříchů a povznesené k svobodě dítek Božích. Byla tu důvěra, nikoliv důvěrnost. Byla tu oddanost, nikoliv vtíravost. Byla tu obětavost, nikoliv vypočítavé chytráctví. Byla tu vážná poctivost a pokorná prostota, nikoliv chvilková nálada a vyzývavá strojenost. Jediným slovem: ženy z evangelia, uchváceny milostí Srdce Spasitelova nehledaly své zájmy, nýbrž zájmy Boží.

A tak tomu bylo i v apoštolských dobách. Jak dovedly ženy dobře chápati svůj úkol i svůj vztah ke kněžství, jež odevzdal Spasitel apoštolům a jejich nástupcům! Zatím co nesmlouvavá slova svatého Pavla: „Žena nechť mlčí ve shromáždění“ (1. Kor. 14, 34.), připomínají ženě, že podle ustanovení Kristova není povolána k svátostnému kněžství a k zastávání veřejného učitelského úřadu v Církvi, zaznívá v ústech téhož apoštola vděčná vzpomínka na ženy „které s ním spolupracovaly v evangeliu“ (Filip. 4, 3.). Féba, Priska, Maria, Tryféna, Tryfosa, Persida, Evodie, Synticha a Priscilla - zda nestačí jen pouhý výčet těchto apoštolských pracovníků Pavlových?

Nuže, Písmo svaté i v této věci jest kni-

hou knih - jen je potřeba, aby věřící žena dovedla proniknouti do ducha jejího obsahu!

Zachytíme zde několik hlavních myšlenek!

I.
Ženě,
která přichází
v jakýkoliv styk s knězem,
musí na mysli tanouti, že mluví
a jedná s člověkem, který
je na věky zasnouben
Církvi.

**VZPOMÍNÁM NA KNĚ-
ze, který při vyplňování
úřední listiny v rubrice
„Stav“ nechtěl nikdy psá-
ti: svobodný, jako píší
lidé světští, kteří neuza-
věřeli sňatek. Vždy tam na-
psal: římsko-katolický
kněz. A věru, kněz není
svobodný, nýbrž jest na
věky zadán mystické nevěstě Církvi, kte-
ré plodí potomstvo k nadpřirozenému ži-
votu.**

Toto vědomí musí plně prostoupit srdce

žen! Kolik je těch, které roztouženě nasládlým anebo vyzývavě dobývačným pohledem dokazují, že v knězi - a zvláště v mladém bohoslovcí - nevidí nic víc než muže a v jeho celibátu příležitost a popud pro „neviňoučké“ dobrodružství!

Kolik kněžských katastrof zaviniily právě takové ženy a dívky! Ano, je pravda, nebyly by padly tyto kněžské duby, kdyby nebyly samy vevnitř vykotlané a prázdné, bez nadpřirozeného života - ale vichřicí, která je porazila, v tak přemnohých případech - byla žena!

Leč dlužno mysliti nejen na tyto krajní tragické případy, nýbrž i na jiné druhy ženských přátelství, návštěv a zvláštních pozorností k určitému knězi. Ať žádná z těchto mladých - a ovšem i z těch star-

ších ctitelek nedává kolem svého rozcitlivění obroučku falešné svatozáře! Přemrštěné projevy uctivosti, touha zalíbiti se, získati si zájem, nadbíhání, horování pro určitého kněze, kazatele, zpovědníka - to všechno, prosvíceno sluncem pravdy - nemívá nic společného s Bethanií! Bohužel, nebývají všichni kněží - a zvláště mladí - dosti prozíraví a silní, aby hned v začátcích tyto projevy taktním a přece rozhodným způsobem uvedli na správnou míru. Často by stačil jediný miligram kněžské přímosti, aby povalil Himalaje dámského obdivu.

Slyšel jsem vypravovat o mladém knězi, kolem něhož nápadně se začala točit zbožná dáma. To bylo dotazů, chvály a lichotek! Až se z toho zrodilo pozvání na čaj!

Velebný pán přišel - dáma jen zářila! Jaká to příležitost vytasit se se sbírkou ctností! A toť se ví, musí se začít nejkrásnějším exemplářem - pokorou! Dáma sladce a se strojenou skromností šveholí: „Račte prominouti, důstojnosti, nejsem slavná kuchařka. Tady ty zákusky jsou můj vlastní výrobek! Je to jen tak po domácku! Nevím, jak Vám to bude chutnat!“ Ovšem toto pokořování mělo býti vyváženo chválou z úst páně kaplanových. Ale pan kaplan kousne do sušenky, chvílku přemítá a povídá: „Opravdu, mohly by být lepší!“ Na tváři dámy vystřídal se několik barev, a ze šveholivých úst zasyklo: „Pro Vás je to dávno dobré!“ - Bylo po obdivu - a pan kaplan měl už svatý pokoj.

Křesťanská žena a dívka nikdy se nesní-

ží k takovéto směšné a povahově pokřivené figuře! V knězi bude viděti vždy svého duchovního otce, k němuž bude přicházeti s úmyslem dětinně čistým v potřebách své duše. Nebude to činiti tak, aby zavdávala svým jednáním možnost podezření a lidských řečí. Nikdo není tak přísně posuzován a tak lehko odsuzován jako kněz. To neznamená, že snad z nemístných lidských ohledů by se měla zásadně knězi vyhýbati, nebo jenom plaše a ulekaně s ním mluvit. Ne! Ale ať jedná a mluví s knězem - abych se vyjádřil názorným úslovím svatého Františka Sáleského - tak, že její srdce za ním neběhá!

Křesťanská žena uvědomí si také, že kněz tu není toliko pro ni, nýbrž ve svých omezených duševních a tělesných silách

musí stačiti nesčíslným úkolům. Arciť jsou chvíle, kdy stísněná duše chce se knězi vypovídat, ale nezdá se, že určitý druh žen ve svých hovorech s knězem nemohou nalézt nikdy tečku?! V tom bývá velká dávka naivní sebelásky, která sama sebe ráda slyší! Kolik však vyčerpání a nastavených nocí ubohého kněze leckdy tyto hovory stojí! Kolik rozptýlenosti knězi způsobí ženy, které v sakristii těsně před Mší svatou anebo po ní zaměstnávají jej zbytečně svounemístnou povídavostí! Jak bezohledné ke knězi i k ostatním čekajícím kajícníkům bývají tyto „řečnice“ ve zpovědnici! Opravdová křesťanka pokládá za věc samozřejmého taktu, že kněze zbytečně neobtěžuje.

A zde budiž věnováno slovo ženám

v katolických spolcích a sdruženích! Myšlenka Katolické akce je stále zkresleně u nás chápána. Laici - tudíž i ženy - musí knězi pomáhat, nikoliv jej zdržovat! Jak často však platí právě o tak zvaných zbožných duších: Kde se jich několik sejde, tam aby kněz dělal rychtáře! Kolik náladovosti, hašteřivosti, urážlivosti, podezírání, žárlivosti a nepoddajnosti! A kněz - leckdy uštvaný prací - aby poslední špetku své energie vydával na rozmary a nehody členek, které mu opravdu pomáhají - ale od zdravých nervů!

Křesťanská žena na příkladě přesvaté Panny a prvních pomocnic apoštolů musí se učit obětavé a nenáročné spolupráci na šíření Království Božího pod vedením kněze. Uvědomuje si, že její sebe proni-

kavější činnost jest sice cenným, ano nutným, avšak přece jen druhotným prvkem, neboť zdroje posvěcení jsou vloženy do rukou nikoliv jí, nýbrž služebníkovi Božímu. Spolupráci s knězem pokládá spíše za významnější nežli za zásluhu. Taková žena jest pro farnost pravým požehnáním!

II.

Styk

ženy s knězem

musí býti prodchnut vědomím

nesmírné kněžské

důstojnosti.

KNĚZ JEST A ZŮSTANE
v každém prostředí svým
úřadem královsky po-
vznesen nad své okolí. Ne-
boť nezrušitelné znamení,
které v jeho duši jest vtisk-
nuto, není mu dáno jenom
pro chvíle, kdy stojí u oltá-
ře. „Jsi knězem na věky!“,
tato slova jej ode dne svě-
cení provázejí vždy a všude. - Z toho vy-
plývá vážný důsledek, jenž musí hluboce
ovlivniti křesťanskou ženu a dívku: V kně-
zi vždycky vidět a ctít - kněze!

Řekl bych, že toto by se mohlo nazvat zatěžkávací zkouškou názoru našich žen a dívek o kněžství. A většina by zkoušku neobstála! Bývají to nepříznivé dojmy v lázeňských a výletních místech, kde kněz ocitne se - i proti své vůli - v dámské společnosti, na příklad u stolu. Na prstech bychom spočítali ženy - křesťanky, které by i tehdy - před publikem - Ježíši Kristu v kněžství vzdaly úctu. Naopak jest známý a skoro všeobecný postoj křesťanek, které na kněze se dívají jako na pána a na sebe jako na dámy a nedbajíce o katechismus víry, apelují na katechismus slušného chování! Kolik je křesťanských žen, které jakž takž uznávají kněze u oltáře, ale jinak v nich chtějí míti dvorné kavalíry! Toť smutný úkaz!

Ovšem, tím není řečeno, že by kněz snad neměl dbáti určitých společenských pravidel vůči ženě, nebo dokonce, že by měl býti společensky neotesaný. Ach ne! Věru, právě společenský styk mezi křesťanskou ženou a knězem musí býti pro-
dchnut vzájemnou hlubokou úctou, která však nespočívá na zásadách světských formalit, nýbrž na skutečnosti nadpřirozených hodnot. Je veliké a úctyhodné ženství, je veliké a úctyhodné kněžství, leč bez kněžství nebylo by velkým křesťanské ženství, neboť ženu povýšil Ježíš, jehož učení a milost i ženě zprostředkuje kněz.

Křesťanské ženě je jasno, že úcta knězem jí vzdávaná musí mít zvláštní ráz a určité hranice. Nemůže křesťanská žena če-

kati od kněze projevy světské galantnosti. Ba naopak, pořádná křesťanka ani by nenesla a přímo by se ohradila proti tomu, aby kněz se jí dvořil. Jak nevkusně zní z úst kněze: „Ruku líbám“, jak pohoršlivě vypadá, když od této fráze přejde kněz k provedení! Přivolí-li k tomu žena, sama sobě dává špatné vysvědčení!

Snad bychom se zde mohli ptáti, jak je to s pozdravem? Má žena pozdravit napřed kněze, nebo obráceně kněz ženu? Řekl bych: Křesťanská žena nemá na pozdrav kněze teprve čekat, kněz bez důvodů nemá s pozdravením ženy otálet. Vzpomeňme na blahoslaveného Jindřicha Susona, který zdravil každou ženu a dával jí přednost z úcty k Panně Marii!

Křesťanská žena dovede nalézti vždy-

cky správnou rovnováhu: v knězi vždy a všude uctívá samého Ježíše Krista; od kněze pak projevů úcty právě tak povýšeně nevyžaduje, jako zase vděčně je přijímá, ovšem v mezích, jež připouští kněžská důstojnost. A každý tento projev kněze bude křesťanka pokládati za vybídnutí, aby se ho stala hodna krásou své duše. Nezakaboní se tedy křesťanská žena, když ji kněz osloví pouze: „Paní X Y“; nevslechne však bezmyšlenkovitě jako pouze frázi zdvořilosti, když jí řekne: „Milostivá paní“, nýbrž v ústech kněze tato slova budou pro ni míti nadpřirozenou náplň: Buď odleskem Té, která je Milostiplná!

A zde jest nutno připojiti ještě vážné slovo. Tak mnohým ženám a dívkám, jež

v duchu kritisují kněze, že neví, jak se má chovat k dámám, bych řekl: „Nechť nejdříve váš zjev vyzařuje opravdu ušlechtilé křesťanské ženství - a pak nebude překážky, proč by kněz ve vás nemohl vidět a ctít Pannu Marii!“

Kolikrát již s úmyslnou nevšímavostí přešel jsem kolem žen, jež bych jinak chtěl pozdravit, když jejich úbor byl přímo výsměchem důstojnosti křesťanské ženy! Je to zvláštní - myslívám si trapně při tom - chtějí být dámami a strojí se nestoudně jako prodejné ženštiny nebo běhají po ulici v šortkách jako kluci! Věru, jak pramálo máme žen, opravdu hodných tohoto jména!

Zvláštní kapitola by byla: dívka a bohoslovec. Kolik kněžských povolání ztros-

kotalo o úskalí nevázaného a vtíravého chování dívek! „Však ještě knězem nebyl“, odbude se takový pád. Ale mohl jím být! A víš, ty zlodějko kněžského povolání, kolik duší bylo zbaveno milosti a spásy, kterou by jim tento kněz byl zprostředkoval? A máš zaručeno, že v počtu těchto duší nebude snad i tvá anebo někoho z tvých drahých! Víš, jak se tomu říká, když někdo podupal záhon lesních kultur? Také nezničil les - jen dvakrát, třikrát nešetrně stoupl do záhonu - a přece ochudil všechny ty, kdož v příštím lese byli by našli obživu, osvěžení a teplo!

Zde nutno zvláště překontrolovati jednání dívčí mládeže vůči bohoslovcům ve spolcích o prázdninách. Spolek, který vyvíjí sebe horlivější činnost, avšak při tom

zviklal nebo podlomil jediné budoucí kněžské povolání, stonásobně Církvi více uškodil než prospěl! A hrozné Spasitelovo „Běda!“ zaznívá z evangelia proti tomu, skrze koho pohoršení pochází. Poznáváš dívko, hlas svého Soudce? Jak přísně asi vyžádá z ruky tvé zničené kněžské povolání, když vinou tvou ztratil jednoho ze svých - p ř á t e l ?

Ovšem - podle pravdy - dlužno říci, že někdy popud a počátek nedůstojného a pohoršlivého jednání vychází od kněze samého. Jaký div Boží milosti může však tu způsobiti vážné slovo z úst dívky nebo ženy, proniknuté vědomím vznešeného kněžství!

V rozjařené náladě kněz požádal mladou dívku o tanec. Byla to opravdová dá-

ma v ušlechtilém smyslu. Co mu odpověděla? „Ztratila bych ve Vás zpovědníka, kdybych našla ve Váštanečníka!“ To stačilo, aby kněz se zastyděl a vzpamatoval. Věru, čest takové křesťance!

Kéž bychom měli ženy a dívky, jejichž celý zjev a jednání by knězi děkovaly za to, že knězem jest a zároveň by jej prosily, aby knězem býti nepřestal!

III.

Konečně

křesťanka ve styku
s knězem musí si uvědomiti, že
jedná s křehkým člověkem,
jenž v sobě nese - právě
tak jako ona - smutné
důsledky dědičného
hříchu.

NIKDO Z LIDÍ. JEN PAN-
nu Marii vyjímaje - není
prost bojů, pokušení a váš-
ní, které se skrývají v je-
ho nitru. A že by svět a
dábel vzaly kněze a bo-
hoslovce přátelsky na mi-
lost, toť věru nikdy nebylo
slycháno! Právě naopak,
kněžské srdce jest jim žá-
doucí kořistí a terčem, do něhož míří svý-
mi jedovatými šípy! Kolikrát kněžské ce-
dry ve vichru se rozklátily jako slabouč-
ká třtina! Kolikrát se již přelomily! Kdo

by si troufal mluvit o kněžské nezranitelnosti? Kdo by chtěl tvrdit, že kněz nemůže hluboce klesnout?

Tím ovšem nemůže v očích křesťanské ženy a dívky býti otřesena úcta k důstojnosti kněžské. Jako v celém díle naší spásy jest dvojí prvek: božský a lidský, tak součást tohoto díla - kněz - má v sobě zastoupenou obojí stránku: Kněžství Ježíše Krista jest svěřeno slabému a hříšnému člověku. Převzácný poklad je uložen do ubohé lidské schránky. Leč ztrácí snad na své ceně vzácné víno, je-li nalito do křehké hliněné nádoby? Nikoliv! Tato okolnost toliko zvyšuje pozornost a odpovědnost těch, kdož nádobě jsou nablízku. A spíše než by nádobu ohrozili, snaží se ji zajistit, upevnit, podepřít.

Vnímavá duše křesťanské ženy a dívky vyvodí si z toho sama důsledky správného styku s knězem. Bude umět vše tak zařídit, aby duši kněze neuškodila, nýbrž prospěla. Vždyť i kněz jest pozemský poutník k věčnosti a duše ženy může mu býti jitřenkou požehnání nebo bludičkou záhuby.

Při sebe větší oddanosti a důvěře, která jest nutným předpokladem duchovního vedení - při radostné srdečnosti, která bývá dobrým a vítaným hostem ve spolkovém životě zvláště mezi mládeží - při běžné zvyklosti, která vyplývá z nutného denního styku, jak tomu bývá u služebného personálu na farách - ve všech těchto i podobných případech musí žena

neustále býti proniknuta spásitelnou báz-
ní, aby nebyla knězi k pádu.

Jak často zlý duch dovede na sebe
bráti tvářnost anděla! Nezačali tak mnozí
duchovním přátelstvím, aby skončili v
nízké smyslnosti? I svěcená voda dá blá-
to, když se smíchá se zemí!

Je tedy velikým úkolem křesťanské že-
ny, aby svým chováním, jednáním, řečí,
oděvem a celým svým zjevem nesrážela
kněze s výšin svatých ideálů.

Kdysi jsem četl, že abiturienta do semi-
náře přivedl pohled na mladou řádovou
sestru, která ošetřovala nemocného s mod-
litbou na rtech.

A plně tomu věřím! Kdyby křesťanské
ženy a dívky chtěly si uvědomit, jak sil-
ně dovede na duši muže - a tím více na

duši kněze - zapůsobit ušlechtilá řeč - řekl bych - jejich mateřské schopnosti se obětovat, musily by chválit Boha, že jim dal takovou moc . . . !

A to je nejvzácnější vztah, který křesťanka ke kněžství má mít: za kněze se modlit a za ně přinášet oběti! Za všechny - ale zvláště za kněze nehodné! Kolik to bývá pastvy právě pro ženské jazyky, když kněz klesne! Zatím co by se měly věřící ženy zamyslet, zda příčinou poklesku není některá z jejich spolusester, jejíž zhoubný vliv mají ony vyvážit a nahradit požehnáním své modlitby a smírné oběti! Klevetivým roznášením kněžských chyb nedosáhlo se nikdy nápravy chybujícího kněze, avšak kněžství samému se ublížilo vždycky! Kéž vzpomenou si

křesťanské ženy a dívky příkladu svaté Terezie Ježíškovy, kterou mají snad tak rády a přece tak málo rozumějí jejímu duchu! Krásně píše v „Dějinách duše“, že jejím úkolem jest modlitbou a obětí starat se o to, aby kněžství - tuto sůl země - pomáhala uchraňovat před zkázou . . . | Vypisujíc vzpomínky na římskou pout, kterou jako čtrnáctiletá dívka vykonala roku 1887, praví: „Druhá zkušenost, již jsem nabyla, týká se kněží. Až dosud jsem jasně nechápala hlavní účel Karmelu. Myšlenka: modliti se za hříšníky, plnila mne nadšením. Ale nezvyklým se mi zdálo, modliti se za kněze. Jejich duše se mi zdály čistější než křišťál. Ó, v Itálii jsem porozuměla svému povolání! Po celý měsíc jsem se stýkala s mnoha svatými kně-

žími a viděla jsem, že, ač jejich nesmírná důstojnost je povznáší nad anděly, přece zůstávají slabými, křehkými lidmi. Jestliže však dobří, svědomití kněží, které Pán Ježíš nazývá solí země, uznávají, že potřebují modlitby, co teprve vlašníci! Neřekl Pán Ježíš: „Jestliže se sůl zkazí, čím se osolí?“ (Mat. 5, 13.) Jak krásné je naše povolání! Máme zachovávat sůl země neporušenou. Obětujeme své modlitby a oběti za apoštoly Páně. Když se snaží, aby slovem i příkladem získali duše našich bratří evangeliu, my samy máme býti jejich apoštoly. Jak vznešená to úloha!“ (Svatá Terezie od Ježíška „Dějiny duše“, kapitola VI.)

Být knězem podle Srdce Ježíšova znamená dát se v obět - a kdo může skuteč-

nění tohoto ideálu knězi spíše vyprosit než srdce věřící ženy, jež se srdcem kněžským právě v oběti má styčný bod životního poslání . . . ?

* * *

Když mladičký novosvěcenec kráčí k první své nejsvětější Oběti, tu z rukou bíle oděné dívky přijímá věneček, který spočine na kalichu.

Je to jen pouhý zvyk? Pak jaká v tom duchaprázdnot! Je to procítěný symbol hluboké myšlenky? Pak jaká v tom krása!

Ano, bílé, čisté, křesťanské ženství má věnit vroucí vděčností a hlubokou úctou svatý duchovní kalich Ježíšova kněžství, odevzdaný do slabých dlaní služebníků Božích . . .

Kéž tento svůj úkol naučí se naše ženy a dívky ve škole přesvaté Panny, v níž ideál ženství a velekněžské mateřství snoubí se v úchvatnou gloriolu, která svým odleskem ozařuje i všechny Mariiny lidské spolusestry od chvíle, kdy po prvé zaznělo: „Požehnaná Ty mezi ženami a požehnaný Plod života Tvého . . . !“

Z L Á S K Y K E K N Ě Ž S T V Í ...

Jsou krásné ruce matky, která v blahé něze
své dítě objímá a štěstím celá září -
však krásnější jsou posvěcené ruce kněze,
jež přinášejí Obět Boží na oltáři,
když při Mši svaté v tajuplné velké chvíli,
kdy ticho zavládne a zmlkne šepot retů,
se v kněžských dlaních v závoj chleba sněhobílý
skryl nekonečný Bůh a Vládce širých světů...

Ó, ruce tajemné, ó, ruce třikrát svaté,
vás nesmí potřísniti prach a pokryt špína!
Ó, ruce převzácné, vám v míře vrchovaté
je denně svěřen úkol lúna Mariina...!
My z lásky ke kněžství jsme Bohu v dar se daly,
by tehdy, kdy se všechno v temnou propast řítí,

ty ruce kněžské nikdy, nikdy neklesaly
a měly vždycky v nás se o co podepříti...

Kdo vyličít by mohl krásu kněžských kroků,
když za ztracenou ovci jde a zve ji k sobě!
Jak často bolest vynutí mu slzy v oku,
když zdá se mu, že sláb je proti lidské zlobě...
A tehdy prožívá kněz getsemanské chvíle -
a přece musí dál a nesmí býti vratký,
a byť i krvácel, ty ovce pobloudilé
zas do ovčince Kristu musí přivést zpátky...

Ó, kněžské šlépěje, ó, buďtež požehnány!
Jsme vaším předvojem, jenž cestu vpřed vám klestí.
Chcem' dělití se s vámi o krvavé rány,
vždyť krásné nohy jsou, jež mír a dobro věští!
My z lásky ke kněžství jsme Bohu v dar se daly,
z té lásky nejčistší, již země nepochopí,
by kroky naše krokům kněžským pomáhaly
a v Kristovy je svaté proměnily stopy...

Však nad ruce i nad kročeje sluhy Páně
jest kněžské srdce v pravdě věci nejkrásnější!
Toť vzácný drahokam, jímž Boží štědré dlaně
nás obdařují ve vyhnanství pouti zdejší,
toť svatostánek, který zcela Bohu patří,
toť velechrám, jenž zasvěcován Bohu denně,
toť obětní je dar, jenž s hostií se bratří
a obojí se v Krista mění na pateně...

Ó, kněžská srdce, tajuplné Boží číše,
vás pozdravujem' v této chvíli nastokrát!
Kéž jste jak z křišťálu a vůně kéž z vás dýše
a proudem milosti kéž stále přetékáte!
My z lásky ke kněžství jsme Bohu v dar se daly
a srdce naše na oltáři tiše leží,
by čisté svatozáře věčně věkův plály
kol živých kalichů, kol srdcí našich kněží...

OBSAH

Úvodní slovo	7
Ženám	9
Žena a kněz	11
Z lásky ke kněžství...	51

Spisovatel	Dr. Čeněk Tomáško
Název knihy	ŽENA A KNĚZ
Vydal	František Navrátil, Bařov, za přispění Svazu katol. žen a dívek moravských v Brně, Laudonova 22a
Roku	na jaře 1944
Grafická úprava	knihtiskárna Navrátil v Bařově
Vydání	první
Cena	brož. 18.- K

**Tato
kniha napsána
na podnět
Pomocné akce katolických žen
pro kněze a dorost kněžský
v Praze.**